

VLEESKUIKENSECTOR IN ZWAAR WEER

Jan Bolhuis

Door de uitbraak van de vogelpest in het voorjaar van 2003 braken er voor de pluimveehouders moeilijke tijden aan. Na de ruiming konden veel bedrijven pas in het najaar van 2003 hun stallen weer bevolken. Het gat dat in 2003 door het wegvallen van een deel van de productie ontstond, was opgevuld door andere EU-landen en het kostte de sector inspanning om het verloren marktaandeel weer terug te winnen. Vanwege de hogere productie in 2004 vielen de opbrengstprijzen voor de producenten van vleeskuikens tegen. Deze situatie zette zich in de eerste maanden van 2005 voort, maar in de loop van het tweede kwartaal verbeterden de afzetmogelijkheden. Toenemende gevallen van de vogelpest in Europa in het najaar van 2005 gooiden echter roet in het eten. In een aantal landen is de consumptie van kip sterk afgenomen waardoor de sector opnieuw in zwaar weer is beland.

Productie

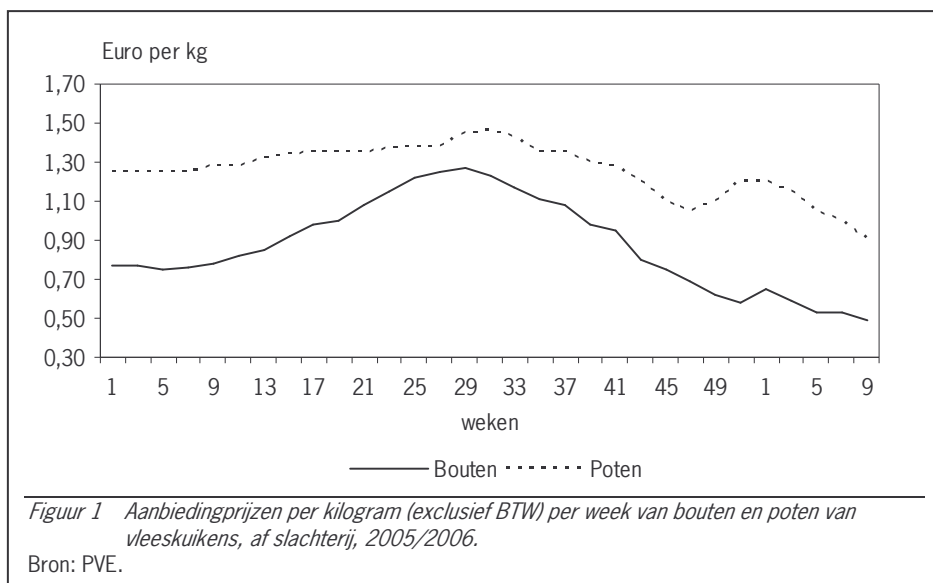
Nederlandse pluimveebedrijven produceerden in 2005 circa 740.000 ton kuikenvlees (levend gewicht). Ten opzichte van 2004 is dat een stijging van circa 2%. Slechts een klein deel van de geproduceerde kuikens, zo'n 13.000 ton, is uitgevoerd. De levende invoer is aanzienlijk belangrijker. Deze nam in 2005 toe tot 109.000 ton. De productie van kuikenvlees in de EU-25 wordt voor 2005 geraamd op ruim 8 miljoen ton geslacht gewicht, een stijging van ruim 1% ten opzichte van 2004. Het Verenigd Koninkrijk is met een productie van bijna 1,4 miljoen ton (+3%) koploper. Op wereldschaal zijn de Verenigde Staten de grootste producent met een geraamde productie in 2005 van circa 16 miljoen ton (+3,2%). In Brazilië, na China de derde producent in de wereld, is de productie in 2005 toegenomen tot circa 9,2 miljoen ton.

Verwerking en consumptie

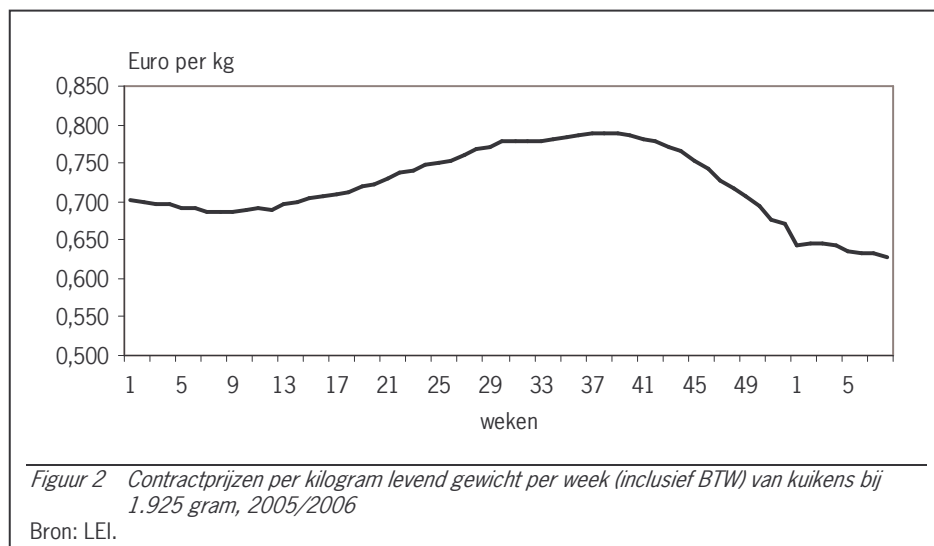
De Nederlandse slachterijen produceerden in 2005 bijna 620.000 ton kuikenvlees (geslacht gewicht). Zowel de invoer als uitvoer van kuikenvlees stijgen tot respectievelijk 267.000 ton en ruim 600.000 ton. Duitsland blijft voor Nederland het belangrijkste afzetgebied. De binnenlandse consumptie neemt iets toe tot 285.000 ton, 17,5 kg per hoofd van de bevolking (2004: 17,3 kg). Spanjaarden zijn de grootste kipeters in de EU met een verbruik per hoofd van 25,7 kg. In Italië is de consumptie van kip, vooral in het laatste kwartaal van 2005, vanwege de oprukkende vogelgriep fors afgenomen tot 8,9 kg (2004: 10,7 kg). In een gematigder vorm is deze tendens ook in Duitsland waar te nemen. Hier is de consumptie in het laatste kwartaal van 2005 ten opzichte van dat in 2004 met circa 14% gedaald. In de eerste maanden van 2006 neemt de consumptie verder af en ligt 17% onder het niveau van een jaar geleden.

Prijsontwikkeling

De prijzen van vleeskuikens bewogen zich in de eerste helft van 2005 op een redelijk niveau. Door verbeterde afzetmogelijkheden in het tweede kwartaal liepen de opbrengstprijzen gestaag op. Het toenemende aantal gevallen van vogelpest in Azië liet het aanbod op de wereldmarkt vanuit die regio afnemen, resulterend in een sterke prijsstijging van bouten en poten (figuur 1).

Ook in het derde kwartaal van 2005 liepen de contractprijzen van de vleeskuikens verder op waardoor de vleeskuikenhouders eindelijk hun reserves konden aanvullen. De opleving van de markt wist echter niet tot het eind van het jaar stand te houden. Door de sterke afname van export en consumptie moesten de slachterijen steeds meer kuikenvlees invriezen, met grote gevolgen voor de opbrengstprijzen: in een half jaar tijd is de basiscontractprijs (de prijs die vaak wordt gebruikt bij het afsluiten van contracten) en daardoor ook de werkelijk uitbetaalde contractprijs met 18 cent gedaald (figuur 2). Deze ontwikkeling heeft ook nadelige financiële gevolgen voor de slachterijen en kan leiden tot bedrijfssluitingen, zoals recentelijk bevestigd door het faillissement van de Barnevelder pluimveeslachterij Rep en Rozenendaal.

Vooruitzicht somber

Het opzetten van minder kuikens in de laatste maanden heeft vooralsnog niet geleid tot een marktevenwicht. De grote hoeveelheden ingevroren kuikenvlees blijven boven de markt hangen waardoor prijsherstel voorlopig niet aan de orde zal zijn. Bovendien drukt het pluimveevlees uit Italië en Griekenland door verminderde consumptie in eigen land op de Europese markt. Verder heeft de WTO de EU op de vingers getikt vanwege de foutieve douane-indeling van gezouten kipfilet. De EU heeft de licht gezouten kipfilet ingedeeld als naturel en hiervoor ten onrechte een hoge invoerheffing verlangd in plaats van de veel lagere invoerheffing voor gepekeld vlees. De uitspraak van de WTO zet de deur weer open voor de invoer van goedkoop kipfilet uit onder meer Brazilië. Wanneer de regelgeving wordt aangepast is nog onduidelijk. Hoe de consumptie zich de komende tijd gaat ontwikkelen, zal sterk afhangen van de verdere verspreiding van de vogelgriep. De FAO is zeer somber over de vooruitzichten: men verwacht een daling van de wereldconsumptie van 3 miljoen ton. Vanwege de slechte situatie op de pluimveemarkt heeft de Europese Commissie de lidstaten toestemming gegeven maatregelen te treffen om de pluimveesector te ondersteunen. Wellicht kunnen deze maatregelen spoedig voor een einde van de prijsdaling zorgen.